

De jeugdherberg in Ter Apel

Bij Koninklijk Besluit van 28 juli 1924 nr 147 werden goedgekeurd de statuten van de vereniging 'Ons Dorpshuis' te Ter Apel.

Oprichters waren onder meer Eusebius Wortelboer, Dominee Borgman en Dievertje Verwer.

De vereniging had onder anderen tot doel

1. het aanbrengen van vakkennis en maatschappelijke kundigheden
2. het aanvullen der algemene verstands- en gemoeds-ontwikkeling
3. het veredelen der ontspanning
4. het versterken van den onderlingen band tusschen de inwoners van Ter Apel en omstreken.

Zoals u ziet, een doelstelling die er niet om loog! Wanneer in de huidige tijd een doelstelling zoals hiervoor omschreven, zou geschieden, dan zou er in ieder geval meewarig worden geglimlacht.

Het Dorpshuis, zoals de vereniging werd genoemd, had veel van zijn activiteiten in het Oude Klooster. Het Klooster was toen nog niet gerestaureerd. In de laatste twintiger jaren nam het kamperen grote opgang in ons land. Dit ontging ook niet aan de aandacht van het Dorpshuis.

De vele lokalen die in het Klooster aanwezig waren, konden voor een deel best worden gebruikt ten behoeve van kampeerdere, vond het Dorpshuis. Vooral in de zomermaanden, als er geen cursussen werden gegeven, zouden enkele lokalen best dienst kunnen doen als onderkomen voor kampeerdere.

Door het bestuur van het Dorpshuis werden op primitieve wijze een eetzaal en twee slaapzalen ingericht. Strozakken, bankjes en wasblikken waren de meest belangrijke hulpmiddelen.

Toestemming tot 'kamperen' werd in principe alleen verleend aan clubjes onder leiding. Door clubs als de A.J.C. en de V.C.J.B. werd gebruik gemaakt van de geboden gelegenheid; een enkele keer was er een gymnastiekvereniging en sporadisch een oudere 'enkeling'.

Een oud veldkeukentje werd beschikbaar gesteld voor het kookwerk; de logieskosten bedroegen 25 centen per persoon.

Met deze activiteit van het Dorpshuis is in feite een begin gemaakt met wat later zou uitgroeien tot een echte jeugdherberg.

Toen nl. in het begin van de dertiger jaren een aanvang werd gemaakt met de restauratiewerkzaamheden in het Klooster, moest het Dorpshuis uitzien naar een ander onderkomen.

Gelden om iets te ondernemen waren er niet.

Subsidie mogelijkheden, zoals we die nu kennen, waren er ook niet. Zo goed en kwaad als het ging, werden de werkzaamheden van het Dorpshuis over de diverse scholen in Ter Apel verdeeld, terwijl het zgn. jeugdherbergwerk kwam stil te liggen.

De behoefte aan een eigen gebouw werd toen groot. Allerwegen werd gezocht naar onderdak.

Aan de Oudeweg, rechts van het toenmalige R.H.B.S.-complex, woonde de familie Arends. De heer Arends kwam op een gegeven ogenblik met het voorstel om achter zijn woning een gebouw te plaatsen, dat geschikt gemaakt zou worden voor diverse doeleinden, zoals in de winter ten behoeve van cursussen en vergaderingen en gedurende de zomer voor het herbergen van trekkers. Het bestuur van het Dorpshuis haakte in op het voorstel van de heer Arends en zocht tevens aansluiting bij de Nederlandse Jeugdherberg Centrale. Bij deze overkoepelende organisatie werden adviezen verkregen voor de bouw en inrichting van een jeugdherberg.

Het jeugdherberg gebouw aan de Oudeweg.

En zo kwam in een nauwe samenwerking tussen de eigenaar, de heer Arends, het Dorpshuis en de N.J.H.C. de Jeugdherberg 'De Wiltskamp'. De stichting huurde het gebouw van Arends en verhuurde het gedurende de wintermaanden in onderhuur aan het Dorpshuis. En zo was iedereen weer tevreden.

Tot Ouders van de jeugdherberg werden benoemd de heer en mevrouw Arends. Geld voor de inrichting van de jeugdherberg werd verkregen door het plaatsen van renteloze aandelen van f 25,- of f 10,- bij de inwoners van Ter Apel en op die wijze werd een bedrag van f 1.150,- vergaard.

Op 1 juli 1933 kon met gepaste trots de jeugdherberg 'De Wiltskamp' in Ter Apel worden geopend. Een fraaie foto van alle betrokkenen, gezeten voor het gebouw, herinnert aan die dag.

Met de overnachtingen liep het helaas niet zo goed als wel werd verwacht. Er waren 28 bedden die het volgende resultaat opleverden:

1933	312 overnachtingen	1936	192 overnachtingen
1934	276 overnachtingen	1937	115 overnachtingen
1935	198 overnachtingen	1938	135 overnachtingen

De moed ging er wat uit bij het stichtingsbestuur. Men had met veel enthousiasme al het fraaie van Ter Apel uitgedragen, doch de respons bleek wel erg klein.

De penningmeester van het bestuur kwam in grote verlegenheid, omdat hij aan de toegezegde uitlotingen van aandelen niet kon voldoen. Ook de beloning van de herbergouders kwam in het gedrang. Door verhuur van het gebouw in de winter kon er nog enig inkomen worden verkregen om de kosten van licht en water te betalen.

Droefheid alom. De overnachtende trekkers waren allen vol lof over de ouders en de jeugdherberg. Het bewaard gebleven 'dagboek' van de jeugdherberg is hiervan getuige. Vele lovende woorden, gedichten en tekeningen van de passanten in dat dagboek geschreven of geplaatst, maken dat duidelijk. Met de dreiging van de komst van de tweede wereldoorlog is het lot van de jeugdherberg in feite bezegeld. Gedurende de oorlog en daarna fungeerde het gebouw als 'Zwienekantoor' (verband houdende met onder meer de nodige afgifte van slachtvergunningen e.d.) hetgeen vele ouderen zich nog wel zullen herinneren; later hield het G.A.K. er zitting.

Ter Apel 21-4-1937.
 Jaen wij, door de veen- en moedderban-
 ken van ~~Ter Apel~~ en Groningen beengelag-
 gerd zijnde, Ter Apel uit de verte zaggen
 oploemen, was dit een groote verkwikking
 voor ons hart, doch ~~Ter Apel~~ wij vervolgens
 onze vermoeide leden mochten strakken op de
 gemakkelijke streken en op de ~~Ter Apel~~ ~~Ter Apel~~ ~~Ter Apel~~
 noodende beelden, onder de beschermende
 en kesterende vliugelen der zorgzame en
 liefheggende herbergouders, hevonder wij, dat
 dit, niet slechts voor ons hart, doch ook voor
 ons lichaam, een zo mogelyk nog grootere
 raademing en tafeni bediide.
 Waar worden te kort schiiken om onze
 auwige dankbaarheid tot uiting te brengen,
 verbleven wij slechts
 de Meuwaldt
 J. H. H. H.

Ter Apel 19-7 '34.
 Van al de 16 jeugdherbergen, die wij hier in
 Nederland hebben, is dit verrewé de prettigste,
 de leukste, de netste, de gezelligste.
 J. H. H. H.
 J. H. H. H.
 J. H. H. H.